Roll No. .... **Total Pages : 02**

MDQ/M-24 **7588**

VYAKARANAPARAMPARA (2)

P-XVII/SKT-SC-402-B

Group B (Grammar)

Time : Three Hours] [Maximum Marks : 80

नोट : सर्वे प्रश्नाः अनिवार्यः ।

1. अधोलिखित सर्वेऽपि **चत्वारः** संक्षिप्तोत्तरप्रश्नाः समाधेयाः - **4×4=16**

(क) व्याकरणशास्त्रेते नागेशभट्टस्य योगदानं सोदाहरणं विशदीकरणीयम् ।

(ख) महर्षिपत्जले रचनाकालादिपरिचयः प्रतिपाद्यविषयश्च लेखनीयः ।

(ग) निष्ठासंज्ञा ससूत्रोदाहरणं काशिकादिशा संस्कृतेन व्याख्येयाः ।

(घ) उत्तमपाठकस्य गुणाः प्रतिपादनीयाः ।

2. व्याकरणशास्त्रे भर्तृहरेः स्थानं निर्धारणीयम् । **16**

अथवा

व्याकरणदर्शनशास्त्रे कैयटस्य योगदानं स्पष्टीकरणम् ।

3. व्याकरणशास्त्रे अष्टाध्यायाः महत्त्वं प्रतिपादनीयम् । **16**

अथवा

यथोत्तरं मुनीनां प्रामाण्यमिति कथनं विवेचनीयम् ।

4. अधोलिखितसंज्ञाविधायकसूत्राणां यथेष्टं **चतुर्णा**मेव काशिकादिशा संस्कृतमाध्यमेन सोदाहरणं व्याख्या करणीयाः- **4×4=16**

(क) सम्प्रसारण

(ख) लोपः

(ग) टि

(घ) उपधा

(ङ) वृद्धम्

(च) सर्वनामस्थानम् ।

5. यथेष्टं श्लोक**द्वयं** सप्रसङ्गं व्याख्येयम् - **2×8=16**

(क) अष्टौ स्थानानि वर्णानामुरः कण्ठः शिरस्तथा ।
जिह्वामूलं च दन्ताश्च नासिकोष्ठौ च तालु च ।।

(ख) गीती शीघ्री शिरः कम्पी तथा लिखितपाठकः ।
अनर्थज्ञोल्पकण्ठश्च षडेते पाठकाधमाः ।।

(ग) अज्ञानान्धस्य लोकस्य ज्ञानाञ्जन शलाकया ।
चक्षुरुन्मीलितं येन तस्मै पाणिनये नमः ।।